

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrileta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrlet 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 2. vinotoka 1874.

List 40.

Koledar za naslednji teden.

Vinotok. — Oktober.

4. Nedelja XIX. po bink. Evangelij: „Od kraljeve ženitnine“. (Mat. 22.) — Sv. Frančišk Asiski, spoz. in vstanovnik manjših bratov v treh redovih, čudo radovoljnega uboštva in ponižnosti, je bil v Asisu v Umbriji na Laškem rojen l. 1182. Z mladega se je bil po zgledu in volji svojega očeta poprijel kupčije. Nekoga dne je revežu zoper svojo navado dar odrekel, in to ga je takó speкло, da mu je po tem obilno podelil, in od tega dneva Bogu obljubil, da ne bo nikomur milošnje odrekel, kdorkoli ga bo zanj prosil. Po prestani bolezní je sklenil vse ubogim podeliti, kar bo imel. To njegovo radodelnost pa njegov skopi oče težko prenaša, pelje ga k asiskemu škofu, da se vpríčo njega odpové vsi dedišini po očetu. Frančišk se z veseljem odpové vsemu časnemu, sleče svojo berhko obleko, in jo dá očetu. Škof 25letnega mladenčca objame, in mu podari obnošen plajš. Frančišk se obleče v haljo, prepaše se z vervico, in gre bos k cerkvi svete Marije angeljske, ki se imenuje „Porcijunkula“, t. j., délce ali majhen del. To cerkvico lepo osnaži, in v nji svoje molitve opravlja. Tukaj začne Frančišk grešnikom pokoro oznanovati. Z ostrim življenjem, z gorečo besedo in s čudeži veliko poslušavcev k sebi privabi; nekteri pobožni možje se mu pridružijo in želé po njegovih vodilih živeti. Tukaj tedaj je bil začetek reda manjših bratov, frančiškanov, kapucinov. Frančišk se podá v Rim l. 1209, ter papeža Inocencija III prosi, naj bi ta novi red s svojo apostoljsko veljavo poterdili. Papež ga nočejo poterditi, ker se jim njegove vodila preostre zdé. Ko pa v spanji vidijo, da se lateranska cerkev sv. Janeza podéra, in da jo mož s svojimi ramení podpéra (v tem možu so spoznali sv. Frančiška), ga ukažejo poiskati in k sebi poklicati, ter njegov red poterdijo in blagoslovijo. Ta red se potem naglo razširja, in že leta 1219 je imel 5000 udov. Sv. Frančišk v svoji cerkvi goreče moli, Jezus in Marija s trumo angeljev se mu prikažeta. Sv. Frančišk sprosí tej svoji cerkvi Porcijunkuli popolnoma odpustek, ki se imenuje porcijunkula. — Podá se v samoto na goro Alverno, kjer se 40 dni ostro posti in dobi petere Kristusove rane. V svojem 45. letu zbolí, in ko zadnjo verstico 141. psalma moli: „Pelji me iz ječe, da slavim tvoje ime; pravični me pričakujejo“, — izdihne dušo 4. vinotoka 1226. Mnogo čudežev se je godilo.

Vodilo. Molitev, post in milošnja peljejo grešnika na pot pokore in po tem v večno življenje. —

Sv. Marka in Marcijan sprič.; sv. Petronij šk. spoz.; sv. Avreja dev.

5. Ponedeljek. Sv. Placid in njegovi tovarši. Placid, sin preplemenitega očeta Tertula, je bil Rimljan. Njegovi pobožni starši so dečka Bogu darovali, ter so ga svetemu Benediktu v poduk in v izrejo izročili. Placid je v vednostih in samostanskem življenji takó napredoval, da je bil med naj boljši njegove učence štet. Sv. Benedikt ga pošlje v Sicilijo, kjer je blizu mesta Mesine zidal samostan in cerkev sv. Janeza Kerstnika. V tem samostanu je s svojimi tovarši živel v čudoviti svetosti. Dva njegova brata Evtihij in Viktorin, pa njegova sestra Flavija, devica, so ga prišli obiskat tisti čas, ko so morski roparji samostan napadli. Manuha, glavar roparjev, ni mogel prisiliti Placida in njegovih tovaršev, da bi Kristusa zatajili, zato je ukazal njega, njegova brata, njegovo sestro, Donata, Firmata dijakona, Favsta in 30 družih mnihov umoriti 5. vinotoka l. 539 po Kr.

Vodilo. Nobena stvar na zemlji ne premore nas ločiti od Jezusa.

Sv. Palmacij s tovarši sprič.; sv. Macelin šk. spoz.; sv. Apolinar šk. spoz.; sv. Atilan šk. spoz.; sv. Gala vdova.

6. Torek. Sv. Brunon, spoz. in vstanovnik reda kartuzijanov, iz stare plemenite rodovine v Kolinu rojen l. 1035. Pobožni starši so ga dali v šolo sv. Kuniberta. Mladeneč imenitnih zmožnost in blagega serca je šel na viši šole v Rem in po tem v Pariz, kjer je postal dohtar modroslovja in bogoslovja. Njegova učenost je slovela po Francoskem in Nemškem. Gervazij, pobožni remski nadškof, ga pokliče za nadzornika sloveče šole v Remu, iz ktere šole so izhajali škotje, nadškofje in papež Urban II. Brunon je bil tudi kanonik v Remu. Po smerti nadškofa Gervazija njegov naslednik Manase škofijo slabo vlada. Brunonovi opominji ne obveljajo. Brunon sklene se svetu umakniti in v samoto se podati. Odpové se vsim svojim službam in se podá s šesterimi tovarši v Grenobelj k škofu Hugonu, ter ga prosi, naj jim odkaže v svoji škofiji samotni kraj. Hugon jim odkaže kartuzijanske hribe in jih sam tje spremlja, ker v spanji je vidil, da se tam lepa cerkev vzdiguje, in 7 svetlih zvezd vanjo gré. V tem gozdu stešejo kapelico in celice okrog njé. Tukaj tedaj je bil začetek tega ostrega reda, kterege redovniki se po imenu teh hribov imenujejo „kartuzijani“. Število redovnikov se je hitro množilo, in zidali so tam cerkev in samostan. Ta red je med vsimi redovi naj ostrejši; njegovi redovniki se zavežejo pri silno slabi in pičli hrani pridno delati, moliti, premišljevati in vedno molčati.

Papež Urban II nenadoma pokličejo Brunona, nekdanjega svojega učenika, v Rim, ter ga čez kaj časa ho-

čejo izvoliti nadškofa v Kalabriji. Brunon se iz ponižnosti tej časti ubrani. Po dolžih prošnjah mu sveti oče dovoli njih dvor zapustiti, toda ne da bi se na Francosko podal, temuč da naj enak samostan vstanovi na Laškem. V samotnem kraju v Kalabriji tedaj sozida samostan in se z 10 brati tje poda. Grof Roger spozna njegovo svetost, in mu veliko zemlje podeli. Poveljnik armade grofa Rogerja pa se zoper njega zaroti, in ga misli po noči napasti in umoriti. Brunon se Rogerju v spanji prikaže, ter mu naznani nevarnost, ktera mu preti. Roger se zbudi, hitro vstane, svoje zveste vojake pokliče in jih postavi v bran. To viditi vsi zarotniki zbeže. Roger pripoveduje to prigodbo papežu Urbanu II, tudi se zahvaljuje Brunonu za rešenje. Brunon dokonča svoje sveto življenje 6. vinot. 1101. Bog poterjuje njegovo svetost z mnogimi čudeži.

Ljubi kristjan! ne moreš po zgledu kartujanov vedno molčati, čuti pa moreš nad svojim jezikom; ker vedi, kar pravi Kristus: „Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, ktero bodo ljudje govorili, bojo odgovor dajali sodnji dan“. (Mat. 12, 36.) — O koliko ostrejši odgovor pa bo za opravljive, obrekljive, bogoskrunske, preklinjevalske in nesramne besede pri sodbi Božji! —

Ss. Marcel, Kast, Emilij in Saturnin spr.; sv. Roman šk. spr.; sv. Magen šk. spoz.

7. Sreda. Sv. Marka Rimljan, papež, je bil mož goreče molitve in posebne pobožnosti, zaklade tega svetá je iz serca zaničeval, ter jih Bogu v čast obračal; sozidal je dve cerkvi v Rimu, ktere je Konstantin Veliki, prvi keršanski cesar, z velikimi in dražimi darili olepšal. Dasiravno je le osem mesev vladal sveto cerkev, je bil nender njena močna podpora, pobožen vladar svete cerkve, mož velicega zasluženja. Umerl je 7. vinot. l. 336.

„Pobožnost je za vse koristna, in ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja.“ (I. Tim. 4, 8.) — Človek, kteri pobožno živi, zvesto spolnuje vse svoje dolžnosti, prejema navadno že v tem življenji, česar potrebuje (Mat. 6, 33.), po smerti pa bo prejel večno plačilo. —

Ss. Sergij in Bah, poveljnika cesarske armade spr.; ss. Marcel in Apulej sprič.; sv. Julija dev. spr.; sv. Justina dev. spr.

8. Četertek. Sv. Birgita vdova, kraljeve kerví, na Švedskem rojena l. 1303 od prav pobožnih staršev. Birgita je bila čudovito, od Boga preizvoljeno dete. Tri leta ni govorila, vsi so mislili, da je mutasta; po tem pa je jela govoriti kakor odrašen človek, toda le od resnobnih reči. V svojem 10. letu je slišala pridigo od Kristusovega terpljenja, nasledno noč se ji je prikazal Kristus na križu pribit in ves s kervjo oblit; po tem ni mogla nikoli brez solz premišljevati njegovega terpljenja. V svojem 16. letu se je po volji svojega očeta poročila s pobožnim, 18letnim mladenčcem Ulfom, neriškim knezom na Švedskem. Svoje osmere otroke sta gojila v strahu Božjem. Birgita je pridno delala in šivala cerkvene oblačila in opravo za uboge. Tudi je napravila hišo za uboge, kterim je s svojimi lastnimi rokami stregla in jih čedila.

Bila se je z možem podala na božjo pot k sv. Jakopu v Kompostelo na Španjasko. Ko se vrneta, zbolí Ulfo na potu, Birgita moli, sveti Dionizij se ji prikaže, in jo zagotovi, da ji mož ne bo umerl v tej bolezni. Ulfo se ozdravi. Ko prideta domu, spravi Ulfo v red vse svoje časne reči, in gre v samostan, kjer je kot menih pobožno živel in v Gospodu zaspal. Birgita pa obleče ravno obleko, vstanovi ženski samostan za 60 nun v Vastani, kjer dve leti med njimi biva. Na povelje

Božje gre s svojim spovednikom, z dvema sinovama in s svojo hčerjo Katarino (ki je svetnikom prišteta) v Rim, tam vstanovi hišo za švedske študente in romarje. Papež Urban V poterdijo l. 1370 njen red, ki se imenuje „Birgitin red“. Na povelje Božje popotuje tudi v sveto deželo. obiskuje z veliko gorečnostjo svete kraje. Verne se v Rim, leto in dan bolna leži. Kristus se ji prikazuje, po prejetih sv. zakramentih izdihne dušo 23. mal. serp. 1373, stara 71 lét. Mnogi čudeži so jo povelečali. Njeno truplo je bilo preneseno v vastanski samostan. Papež Bonifacij so jo svetnikom prišteli 7. vinot. 1391. Njen praznik se obhaja 8. vinotoka. — Razodenje, ki ga je sv. Birgita od Boga prejela, je sama spisala v nemškem jeziku.

Vodilo. „Pobožnost otrokom v serce vsajati, je materna dolžnost.“ Po navadi se godi: Pobožna mati, pobožni otroci; nečimerna mati, rečimerni otroci; slaba mati, slabi otroci. Gorje materam, ki otrokom ne vdihujejo ljubezni do Jezusa in Marije, jim ne vcepijo studa do greha! —

Sv. Simeon, starček, ki je bil po besedah sv. evangelija dete Jezusa v naročje vzel; sv. Artemon maš. spr.; sv. Pelagija spokornica.

9. Petek. Ss. Dionizij, Rustik in Elefterij spričevavci. Dionizij je bil eden izmed sodnikov v areopagu, to je v viši sodnji v Atenah, učen in pošten mož, dasiravno še v malikovavstvu. Od njega se pripoveduje, da o Kristusovem terpljenji, ko je tema po vsem svetu nastala, je zaklical: „Ali Bog nature terpi, ali pa se bo svet razrušil“. Bil je sv. apostelj Pavel prišel v Atene, je bil peljan v areopag, kjer je imel prav tehten govor (glej Djan. ap. 17. pogl.), in takrat je Dionizij jel verovati v Kristusa. Sveti Pavel ga podučuje, kersti in škofa posveti. Nekaj časa po tem se Dionizij podá v Rim, papež Klemen ga pošljejo na Francosko oznanovat sveti evangelij. Mašnik Rustik in Elefterij dijakon spremljata Dionizija do Pariza. Veliko ljudstva so bili k keršanski veri spreobrnili; mestni oblastnik Fescenij pa jih ukaže s šibami tepsti, in ker so stanovitni v veri ostali, so bili verženi na mrežo s podloženo žerjavico. Po mnogoterih z junaškim in veselim duhom prestanih mukah so bili vsi ob glavo djani 10. vinot. v prvem stoletji. Od svetega, nad sto lét starega Dionizija se poroča, da je svojo odsekano glavo 2000 stopinj v svojih lastnih rokah nesel. Sv. Dionizij je veliko čudovitih, prav nebeških bukev spisal.

Sveti Dionizij in njegovi tovarši so vse muke junaško preterpelj, ker so se spominjali Kristusove obljube: „Kdor premaga, mu bom dal sedeti z menoj na mojem sedežu“. (Razod. 3, 21.) — Ako z njim terpimo, bomo tudi z njim kraljevali; ako ga pa zatajimo, bo tudi on nas zatajil. (II. Tim. 2, 12.) —

Sv. Abraham, očák in oče vsih vernikov; sv. Gizlen škof spoz.; sv. Ljudovik Bertrand misionar spoz.

10. Sabota. Sv. Frančišk Borgija, mašnik Jezusove družbe, spoz., rojen l. 1510, je sin Janeza Borgija, vojvoda v Gandiji na Španjskem, in Joane Aragonske, cesarske rodovine. Deček v svojem 4. letu je že znal vse navadne molitve, v 5. l. pa ves katekizem ali keršanski nauk. Veselilo ga je serčno altarčkeke delati, moliti in pridigarje poslušati, ter jih v govorjenji in obnašanji posnemati. Oče mu oskerbí slavne in pobožne učenike. V 18. letu ga oče pošlje na dvor cesarja Karola V, da bi mu bil iz glave spravil misli, v samostan stopiti. Prijazni mladeneč se je s svojim omikanim obnašanjem vsim prikupoval, ter je vse svoje dolžnosti natanko opravljal. V obhoji z ženskim spolom je bil jako previden, pod svojo berhko obleko je ostro raše-

vino nosil. Cesar ga imenuje zavoljo njegovega pobožnega in čistega življenja „čudo knezov“.

V znamenje svoje zadovoljnosti mu cesar podeli naj viši častno službo na svojem dvoru. Leta 1535 Frančišk cesarja spremlja ter mu dobre svete daje v vojski zoper Barbarosa, in naslednje leto zoper Francoze. Leta 1539 umerje imenitna cesarica Izabela. Njeno truplo je bilo v Granado preneseno, kjer so španjski vladarji imeli svojo rako. Frančišk, naj viši dvornik, jo mora tje spremljati. Pred pokopom odprejo trugo, pa oh groza! obraz lepe Izabele je bil takó spremenjen, da je ni bilo več poznati, in velik smrad puhti od nje. Ta in naslednja pridiga slavnega pridigarja Janeza Avila o minljivosti vsega časnega in nečimernosti človeške visokosti Frančiška tako presune, da sklene, pred ko bo mogoče, cesarski dvor zapustiti, in stori obljubo, da bode stopil v samostan, če bo preživel svojo ženo Eleonoro. Cesar ne usliši Frančiškove prošnje, ter mu pravi, da zdaj naj bolj potrebuje njegove službe, in ga izvoli namestnega kralja v Kataloniji. Po njegovem razumnem vladanju dobi Katalonija novo obličje, vse se v boljše spremeni. Ko Frančišk z velikim blagoslovom to deželo vlada, mu oče vojvoda v Gandiji umerje. Cesar mu dovoli prošnjo v Gandijo se podati, kjer je bil zavoljo nedorašenih otrok zelo potreben.

Frančišku, vojvodu v Gandiji, umerje njegova pobožna soproga Eleonora, s katero je 22 lét v miru živel. Zdaj želi svojo obljubo spolniti in v jezuitovski samostan stopiti. Sv. Ignacij mu z Rima prijazno piše, naj počaka, da nedoletne otroke preskerbi, ta čas pa naj se bogoslovja uči. Po treh letih se s svojimi ginljivo poslovi, gre v Rim, in sv. Ignacij ga z naj večim veseljem sprejme v svoj red. Papež ga hoče izvoliti kardinala; Frančišk pa se tega močno ustraši, in prosi Ignacija, naj ga iz Rima pošlje. Ignacij ga pošlje v Ognate na Španjsko, in tam je bil po prestanem novicijatu mašnik posvečen. Zdaj misijonari po Španjskem, ter z gorečimi pridigami, z zgledom in s čudeži naj terši serca k pokori obuduje. Frančišk, ko provincijal na Španjskem, obiskuje samostane svojega reda z blagim vspedom. Poslednjič je zvoljen v Rimu general svojega reda, se vé, zoper svojo voljo. Njegovo apostoljsko delo, junaške čednosti, zlasti njegovo ponižnost in krotenje života in čudeže popisovati, tukaj prostor ne dopuša. Sklenil je svoje delavno življenje v 62. letu svoje starosti 1. vinot. 1572.

Vodilo. „Nečimernost čez nečimernost, in vse je nečimernost“, (Pridigar 1, 2.) razun Boga ljubiti in njemu služiti. —

Ss. Gereon in tovarši epr. (njih praznik se obhaja v ljubljanski škofiji 11. vinot.); ss. Viktor in tovarši spr.; sv. Pavlin šk. spoz.

Preganjanje kristjanov v Tong-Kingu.

(Konec.)

12. sušca so bili možje ob glavo djani.

Zdaj sem spoznal nevarnost, ki je pretila meni in vasi, v kateri sem stanoval. Po noči in po dnevi sem slišal poročila. Ker so vsi smerti pričakovali, se je hotel vsak s sv. spovedjo na smert pripraviti. Vsi so bili terdno v Božjo voljo vdani; svojo kri so bili voljni dati, da bi morivce spreobrnili. Boječi se, da ne bom imel časa vsacega posebej odvezati, so prihajali v tropih in me kleče prosili s solzami v očeh: „Oče, oče, daj nam odvezo, sovražniki so blizu, smert je za nami!“

Od prevelike žalosti sem jim komaj govoril nekatere besede tolažila in jih oserčeval k terpljenju. Odgovorili so mi: „Oče, mi smo pripravljeni za Boga in za vero umreti. Moli, da bo darovanje našega življenja prijetno Gospodu“.

Ko je bilo že kakih pol prebivalcev zbežalo, sem sklenil iti na ladijo in na morji iskati rešitve. Malo milj od brega nas napade vihar. „V valovih ali pod mečem preganjanja umreti je pač enako, ako je Božja volja takó,“ sem rekel kristjanom, ki so bili šli z menoj na ladijo. „Vernimo se v pristaniše in izročimo se blaženi Devici.“ To je bilo 12. sušca zvečer. Drugi dan se je morje še močno narašalo, in nismo si upali iz pristaniša, akoravno smo bili s tem v nevarnosti pred besnostjo učenih. Proti 12. uri sem spovedoval, zakaj kristjani so neprenehoma hodili na rob ladije. Precej stopi k meni mož in mi pravi: „Pater, skrijte se; ravno je prišel en nevernik“. Skril sem se, kolikor sem vedil in znal, pa nevernik je bil od naših sovražnikov poslan ogleduh, ki je imel nas v nesrečo speljati. Rekel je kristjanom v ladiji: „Kak namen imate vendar, da bežite na morje? Bote v nevarnosti pred vetrom in pred valovi ter bote gotovo poginili. Ostanite tukaj ali pojdite na breg, gotovo se vam ni nič bati“.

Ob enem je hodil okrajni poveljnik po hribih okrog vasi in je opominjal kristjane, ki so bili tje zbežali, naj se vernejo v svoje hiše, ker čisto gotovo niso v nevarnosti. Bila je satanska zvijača, da bi bili prav veliko kristjanov na en kraj zbrali in jih poklali. Dve uri pozneje zagledamo šest bark od druge strani pristaniša proti nam jadrati, na vsaki kakih 30 móž; bili so naši sovražniki. Ne dá se popisati, kolik strah je nastal na naši ladiji. Naše sidro še ni bilo vzdignjeno, jadra so bile še spodvezane, ko so morivci imeli komaj še 400 metrov (nekaj čez 1200 čevljev) do nas. „Serčnost!“ sem rekel kristjanom. „Zaupajmo na varstvo blažene Device! Vzdignite sidra, razpnite jadra in pojdimo na morje ukljub visokim valovom.“ Kristjani so opravili molitve za zadnjo uro in so zaklicali: „Jezus, Marija, rešita nas!“

Med tem so bili učeni le še 200 metrov za nami. Že so streljali s puškami na nas; k sreči pa ni bil nobeden ranjen, in kmalo smo bili na globokem morju. Naši sovražniki nas še niso nehali preganjati; sej so vedili, da sem jaz na ladiji; to je spodbadalo njih besnost. Mene vjeti in mi glavo odsekati, bi bila silna zmaga za nje. Ker so pa le majhne ribiške čolne imeli, so se bali, da bi se ne prevrnili ter so se vernili na suho. Mi smo imeli kupčijsko ladijo, ki je bila navajena na prosto morje. Razun mene je bilo še 80 kristjanov na nji, možje, žene in otroci. Trije ali štirje čolni s kristjani so bili ravno tako zapustili pristaniše in prišli so na prosto morje, tako da je bilo zdaj polovica vasi iz nevarnosti.

Drugo polovico, ki je bila v gore zbežala in je bila po breznih skrita, so nečloveško lovili kakor divje zveri; poprej pa so bili vas zažgali. Števila umorjenih ne morem povedati.

Ukazal sem jadrati v južni del našega misijona, kjer ima milgsp. Krok sedež. 15. sušca smo prijadrali v pristaniše Gianško (Gianta), 4 ure od škofijskega sedeža. Ker nismo mogli na suho, sem pisal, ter dobil naslednji odgovor: „Mi smo tukaj v veliki nevarnosti in imamo brez dvoma le še malo dni živeti, nikakor ne morete tukaj ostati. Pooblastim Vas, bežite še do Sajgon-a.“

Ob enem sem zvedel, da je milgsp. Tessier na povelje milgosp. Gauthierja pri poglavarju Kočin-kineškem v Sajgonu imel prositi, da bi on našim ubogim

kristjanom pomagal. Zato je msig. Tessier porabil moj čoln; v devetih dneh smo prišli v Sajgon...

Drug misijonar, M. Michaud, ki je bil v okrajini Diule-Kauski, je poslal milgsp. Kroku gnljivo poslovno pismo od 9. sušca, ko mu je pretila bližnja smert:

„Ni dvomiti, da bo tudi duhovnijo Diule-kansko zadela enaka nesreča, kakor druge. Božja volja naj se zgodi! Ko bi učenjaki le moje življenje zahtevali, bi morebiti poskusil kam drugam iti. Ali ko bi bili z mojim življenjem zadovoljni, bi ga rad daroval. Pa hočejo glave pastirjev in ovčic.

Molite k Bogu, da te darove sprejme in ovenča... Z Bogom, milgsp., z Bogom! Jokaje hodijo vse moje ovčice k meni. Dovolite mi pri njih ostati in jih tolažiti. Prosite za me moči in stanovitnosti umreti. Zdaj sem preživel sedem let med svojo čedo. Rad bi jim posvetil malo trenutkov svojega življenja, ki mi še ostanejo.“

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Blagoslov sv. Očeta.

Izročivši sv. Očetu po čast. gosp. Jan. Gnezdú darove (100¹/₂ napoleonov in 6 ces. cekinov, ali okoli 2080 frankov) smo prosili v pridjanem pismu verne vdanosti sv. blagoslova za blage darovavce, vsakemu po njegovi prošnji in dobrem namenu. Sv. Oče so na tisto pisanje samo, ki smo ga 26. septembra prejeli iz Rima, lastnoročno zapisali te-le besede:

„Die 14. septembris 1874.

DEUS BENEDICAT VOS, ET B. V. M. PROTEGAT.

P. Pp. IX.“

To je:

„Dné 14. kimovca 1874.

Bog Vas blagoslovi, in Blažena Devica Marija brani!

Papež Pij IX.“

Slovenci! vidite, kako Vas sveti Oče, namestnik Kristusov, v resnici naj priserčniše ljubijo! Ne po kakem pisavcu, ne po kakem kardinalu, ali škofu, ampak sami lastnoročno so svojim ljubljenim Slovencem zapisali in naznanili svoj apostolski blagoslov. Ravno v god zvišanja sv. Križa, 14. sept., so povzdignili nad nas svojo apostolsko roko in nas blagoslovili, in ob enem v čast in veselje nam Slovencem so s svojo lastno roko zapisali nepozabljive besede nebeškega blagoslova. Križ namestnika Kristusovega, storjen nad nas ravno v dan častitljivega povišanja sv. Križa, je za nas veliko pomenljivo znamenje, osramosivno pa za tiste nesrečne, ki so v milovanja vredni zaslepijenosti zapustili zastavo Pija IX, zapustili s tim zastavo sv. Križa, in so pobegnili k sovražnikom sv. Cerkve.

O nespodobno, o nehvaležno, o pregrešno početje! Kakor je blagoslov Pija IX pravim vernikom znamenje častitljive zmage in nebeškega blaga; tako je ta blagoslov njih sovražnikom znamenje žalosti, strahu in potertja. Blagor vernikom, nad katerim se spolnijo zlate besede Pija IX, ki so zastava Božjega blagoslova: „Bog Vas blagoslovi!“ in zastava brambe nebeške Kraljice: „In blažena Devica Marija Vas brani!“ — Bog ohrani tako prehudo skušanega sv. Očeta Pija IX, na prošnje Marije D. in zvestih vernikov jih že skorej pripelji k častitljivi zmagi!

Iz Ljubljane. (Venec vošil o Ternovski petindvajsetletnici.) (Konec.) EJa Care FrancIsCe! Bls DenIs qVin-qVe annIs gregeM paVlStl Laetlfer P. B. — Da bode venec imel svoj sklep, naj omenim saj nekoliko iz priserčnega odgovora gosp. fajmoštra do farmanov vošilcev, ki so napolnovali duhovsko hišo v vsih prostorih. Ob kratkem posnet je bil odgovor nekako taki-le:

Če kaj na svetu, me je ta tako posebna in lepa slovesnost nepričakovano prehitela in močno osupnila. Še le poslednje dni, ko je bilo že vse vravnano, sem zvedil, kaj da imate osnovano, ker Vaše blage serca so skerbno skrivale, kar ste bili meni namenili. Ko bi bilo to do časa, bil bi Vas serčno prosil, da odjenjajte, zakaj zdi se mi, da to je vse preveč, Vaša pozornost do mene je vse preobilna. Ker pa je bilo že osnovano in veliko že čisto pripravljenega, si nisem upal Vaši ljubezni nasprotovati, in povém Vam, da ste me prav močno razvesili, razveselili toliko bolj, ker ste razodeli tako lepe občutke, tako zaupljivo vdanost do svojega dušnega pastirja, in pa toliko hvaležnost za to, kar so storile moje slabe moči v teh 25 letih. Ravno to pa Vam samim dela čast, in kakor sem Vas vselej ljubil in vsacega blagor vselej na sercu imel, tako so se s tim blagim skazovanjem ti občutki v meni do Vas, ako je bilo kaj moč, še povikšali, gorečniše vneli, na novo zbudili.

Lepe, prav priserčne so Vaše vošila in globoko so segle v moje serce. Tako zamorejo govoriti le dobri in odkritoserčni otroci svojemu duhovnemu očetu. Stokrat Vam Bog poverni Vaše dobre vošila in Vaše lepe darila!

Nato se gospod obernejo do posebnih stanov in starost in vsakim kaj lepega vošijo, želé, svetujejo. Poslednjič pa pokličejo iz obeh stranskih sob zopet trume otrok pred-se in jim govoré nekatere priserčne besede nekako tako-le: Vi otročiči, zmeraj ste bili moje veselje, neizrečeno mi je bilo na tem ležeče, da bi bili dobri, nedolžni, polni ljubezni do Boga in do svojih staršev. Bilo je marsikaj truda z vami, zlasti pri naukih za perve ss. zakramente; pa ni mi žal, da sem vas dolge ure podučeval in vadil, posebno tudi une z daljnega Mahú, — ni mi žal, pravim, ker vidim, da res z vami ni zgubljen trud, kar ste tudi danes pokazali s svojimi hvaležnimi serci, z lepimi vošili in s čednim obnašanjem. Sej prva stopinja otroka v divjaštvo, v nesrečo je nehvaležno serce do staršev, viših in duhovnih pastirjev. Kako srečen bom vselej tudi sam, ako bom slišal, da se bo temu in unemu dobro godilo...

Še nekatere besede do vsih skupaj so sklenile priserčni odgovor. Vse je bilo ta dan veselo in več dni pozneje so si ljudje pr.povedovali, kako je bilo vse to lepo. S takimi slovesnostmi se poterjuje imenitna in zlasti dandanašnji tako potrebna prijazna zveza med dušnim pastirjem in njegovimi ovčicami in dela obojnimi čast, ktera deleč slovi.

Tračiček za zvezo tega venca Ternovske duhovnije bodi poslednjič pesem, katero so peli ta dan, namreč:

O 25letnici preč. gospoda Očeta, odkar so v Ternovem.

1.

Vsa fara Ternovska

„Te Deum“ zapoj!

Vesél god obhaja

Pastir dušni tvoj:

Že dvajset pet lét je, so prišli med nas,
Je Bog jih ohranil, zapojmo na glas!

2.

Ovčice so pasli

Vse leta zvestó,

Je Bog blagodaril
Njih delo močno:
To cerkev spričuje, nevesta berbka,
Odznotraj, odzunaj prelepa je vsa.

3.

In kdo bo povedal
Vse djanja lepé,
Kdo uke popisal,
Ki nam jih delé?
Za nas le so čuli — bod' noč ali dan,
Vsak migljaj življenja bil nam je dar'van.

4.

Hvalimo Bogá vsi
Za milost najprej,
Očetu vošimo
Pa blag jubilej:
Ohrani in vari dobroti jih Bog!
Tako naj glasi se po fari okrog.

Pri naslednjem kosilu je bilo več odličnih gospodov in móž itd. iz duhovnije in slišale so se marsiktere prav vesele in spodbudne zdravice. Bog živi in ohrani pošteno Ternovsko faro in njenega verlega duhovnega pastirja!

Spod Šinkovega turna pri Vodica. Letina se je pri nas dobro obnesla, kajti zunaj krompirja in po nekaj feržola se je vsega obilno pridelalo; toda vse drugega sadú nam je pričakovati od derhali malopridnežev, katera se je okrog nas klatiti pričela.

Ob sabotah, ko gredo delavci iz Ljubljane se téžkega dela doma počit, obloženi z malo novci, prisluženi s kervavimi žulji na rokah, prežé rokovnjači ob cesti od Dobrove do Terzina na nje, ali prav za prav na njih zaslužek, in marsikterega so le hitre pete komaj še za časa žalostni osodi odnesle. Zidarju T. M. pa tudi ték in bég ni nič pomagal. Ko gre namreč v saboto 26. kim. pozno v noč domú, skočijo k njemu trije hudodelniki, zgrabi ga eden za desno, drugi za levo roko in tretji od zadej, odrežejo mu žep z denarji, ga bijejo še z gorjačami, in ga privežejo k drevesu, kjer so ga tudi sami še le zjutraj neprijetnih vezil rešili; med tem pa, ko je bil privezan, so ga hodili obiskovat, da bi jim kje do časa ne utekel. (Vstali so neki dvomi nad to novico. Vr.) Pa tudi gojzd od Gamlenj do savskega mosta ni kaj varen, tudi tam je bila 14. kim. oropana ženica, ki je šla zgodaj zjutraj v Ljubljano sadje prodajat. Bilo ji je samo sadje uzeto, ker k sreči ni nič denarja pri sebi imela. Kaj bo še le na zimo! — Tu, tu naj bi žandarji svojo dolžnost spolnili.

Iz Štajarskega 25. kim. Od 20. — 25. kim. so bile za našo škofijo duhovne vaje, ne kakor navadno na Slatini, ampak v Mariboru. Lepo priliko imela je duhovščina ne samo iz dežele, ampak iz mesta samega vdeležiti se zveličavnih vaj. Vdeležilo se jih je tudi ne malo število, skup 78, z mil. knezočkofom in preč. gg. korarji vred. Bilo bi jih lahko še več; pa neki izmed naših nimajo nič kaj simpatije za Maribor, in bi šli rajši na Slatino, kjer je, se vé da, prijetniše in zložiše, neki pa gredo rajši v Gradec k vajam. Pa ni dvomiti, da tudi iz Maribora kaj dobrega pride.

V Mariboru je letos vodil duhovne vaje v naše veselje domačin č. g. Lempelj iz družbe Jezusove, čeravno začetnik v tem poslu in še mlad, vendar razsvitljen učenik in ljubeznjiv voditelj. Bog ga ohrani! Le prehitro so nam pretekli prijetni dnevi, ko smo priložnost imeli okušati sladkost in resničnost besed psalmistovih: *Ecce quam bonum, quam jucundum habitare fratres in unum.* Vsi zadovoljni in poterjeni v dobrem

smo se razšli in vernili se vsak na svoj odločeni kraj delat z novo močjo in pogumnostjo težavno delo svojega zvišanega poklica. Bog blagoslovi!

Iz Rima Vam pišem te verstice. Vaše pismo sem prejel v Alveneu. 7. sept. zvečer sem prišel v Milan; drugi dan dopoldne sem ogledoval mogočno veliko cerkev in kmali popoldan se odpeljal v Bolonjo, 9. zvečer bil v Florencu in že drugi dan o 1²1 v Asizu. Zakaj tako naglo? Baron Ow z nekterimi svojih, bivši poprej v št.-Moricu, je šel o tej priliki na Laško, ker njegova bogoljubna gospá je želela obiskati Asiz, in jest sem bil „čičerone“ (tolmač). V Asizu smo se mudili 3 dni in razun drugega smo vidili v zakristiji oo. minoritov rokopis sv. Frančiška. Ta rokopis je na pergamentu, ki je pa že od starosti zelo nagerbančen. 13. smo šli do Folinja skupaj, od tam je šel baron z ženo svojo v Loreto, jest pa proti Rimu, kamor sem prišel zvečer ob 6³/₄.

Šel sem v misijonsko kolegijo, ali kaj sem našel? Vse bolno! Prečastiti o. prokurátor generalni in en brat doma, drugi po bolnišnicah razkropljeni; 1 pater „allo Spiritu S.“, drugi pater z dvema bratoma „alla Concezione“, zopet tretji z enim bratom pri usmiljenih bratih na otoku sv. Jerneja. Vzroka te bolezni ne vedó za gotovo; vsi so dobili pred mesec dnevi „koliko“ eden za drugim, so nabuhnjeni, merzlični itd. Mislijo, da je bila posoda v kuhinji slabo cinjena.

V Rimu ostanem še celi oktober, v začetku novembra še le se odpeljem naprej. Med tem se vadim španjskega jezika in upam se ta mesec in še po potu (na morji okoli 50 dni ostanem) se ga toliko naučiti, da se ne bom pustil prodati, kadar v Čili pridem.

V Rimu so 20. septembra nekteri malopridneži po ulicah od „Porte Pie“ proti Kvirinalu počenjali nektore burke, tudi po Korzu je neki dosti zastáv vihralo. O čudno srečni, pred 4 leti spod papeževe vlade rešeni Rim!! Tatov je vse polno. (Kdo bi to verjel? Sej nam je ravno te dni „Narod“ nekaj zabobnal o „mirni in srečni Italiji“! Vr.) Še pred par dnevi so na našem vertu karabinieri zasačili tri, kateri so kar z žakljem prišli po grozdje. Klošter za kloštrom gre na boben. Naš red je vender še na vsih 4 krajih ostal; so pa tudi taki kraji, da ni lahko jih zatreti:

Pri sv. Lorencu zunaj mesta so na pokopališu potrebni, pri sv. Duhu v bolnišnici; naša kolegija je Propagandina, in glavni klošter „Čistega spočetja“ pa spoznan ko pribežališe za onemogle redovnike sploh.

Dela (od nove vlade) pričete na kolodvoru, pri Mariji Snežnici, ne gredó naprej, pomanjkuje beca. V Koloseju rije kacih 10 delavcev naprej — toliko, da vse preveržejo. Križevega pota ni več, kateri je tam bil vender na svojem mestu. (To je namreč tisti strahoviti kraj, na katerem so divje zveri toliko silovito število zvestih, vernih kristjanov stergale. Bila je gotovo še tista perst, tisti pesek, tista sveta zemlja, ki je bila tolikrat premakana s kervjó svetih mučnikov: ljudje, ki se bahajo s pobiranjem starin, ki bi radi tisuče vergli za čepinjo ali bedro kacega malika, ti „omikani“ ljudje pa ta tako sveti kraj akrunijo, tisto posvečeno perst preč vlačijo, da bi dobili hleve in kleti, v katerih so izstradani levi in volkovi tulili, — in celo križev pot na tem mestu jim je bil odveč, ter so ga odstranili! Ali niso to barbari?) —

V vinogradih tukaj letos res lepo kaže, posebno je naš vert tako oblagodarjen, da še nisem kmali toliko Božjega darú videl nakopičenega. — Vsem znancem se priporočujem v spomin.

P. Maks Senica.

Iz Amerike. Lansko leto je „Danica“ donasala raznih mičnih naznanil iz amerikanskih pisem. V nadaljevanje naj služi za zdaj, kar nasleduje.

Oče Severin (Gros), kakor je Vam že znano, so bili v predvečer sv. Benedikta preoblečeni, ter so v novem stanu prav zadovoljni. Včasih tudi že grejo misionarit, zdaj nadomestujejo enega, ki je zavolj bolezni mogel iti domú, namreč v Allegheni. Nektere kratki so mi že pisali, pa v vsakem pismu pravijo, kako so zadovoljni.

Gospod Barteljnovi sestri ste bili za samostan preoblečeni 6. avg., ter so vse tri Kranjice prav zadovoljne v samostanu. Svojega brata (Ločnikarja) sem preteklo spomlad, 21. aprila, v domači kapeli poročil. Zdaj stanuje z ženo v hišici na samostanskem svetu, prihodnjo spomlad pa misli iti na zemljiše, ktere ga sva podedovala po ranjci materi. Jest sem mu svoj del prepustil z dovoljenjem mil. gosp. opata in tako ima zdaj sam vse, 120 oral.

Moji Kranjci so svojo cerkev toliko dodelali, da smo na sv. Antona Pad. dan, ki je cerkveni patron, prvič imeli mašo v nji, in sicer z leviti. To je bil dan veselja zanje in zame, da tacega še nismo doživeli. Pri Božji službi so se veselja jokali, potlej pa celi dan prepevali. Popoldne sem imel z otroci (9 jih je bilo) prvo spoved, potem pete litanije in potlej spoved za odraslene. Ko pridem iz cerkve, ki je kake pol četrti ure od naj bližnje hiše, bilo je že mračno, pa petje se je še razlegalo po okrogu — po Minesotanskem gozdu.

Pri prvi hiši namreč so bili skoraj vsi Kranjci zbrani ter so prepevali. — Tako me je ginilo, ko sem šel memo (ostajam pri drugi hiši od cerkve), da ne morem povedati. Ko jest odgrej, pa za menoj pridejo in so še tam na mojem prenočišču nekaj pesmic zapeli, potem pa šli vsak na svoj dom. Pevce imam v primeri prav dobre, nekaj iz Gorjan, nekaj pa iz bohinske Bele, nekteri so še na Kranjskem peli v cerkvi. Prosili so me, da naj jim zložim pesmico od sv. Antona, ktero bi peli po melodiji neke Marijne pesmice. Nisem pevec, pa sem vendar skušal jim vstreči in sem skoval nekaj veršic za to priložnost.

Pridigico, ki sem jo imel ta dan, tudi Vam pošljem, čeravno bi jo rad obdržal za spomin. Naj pa bo Vam za spomin in djansk dokaz, da naša sv. cerkev še živi, in da je eden Vaših duhovnih otrok stal pri oltarju in pridigoval na mestu, kjer se še nikdar ni slišal glas Božje besede. Ena cerkvice je spet več na svetu, in vsako nedeljo, če tudi maše ni, se zbirajo ljudje v nji, molit sv. rožnikranec. — Nemško pridigo pri ti priložnosti so imeli č. o. Wolfgang, ki oskerbujejo sosednjo občino, in bogoslovca sem iz samostana seboj pripeljal, tako da smo mogli imeti sv. mašo, ki je zavoljo okoliščin toliko zanimiva, slovesno z leviti. — Pri tem pa ne smete misliti, da je zdaj cerkev dodelana; ne. Le tlak, stene in streha — to je vse. Stropa še ni v nji; po zimi ga bodo naredili. S časom jo bomo še ometali od znotraj, od zunaj pa okoli in okoli belih, lepih desk nabili, kakor je tukaj v navadi. To pa še le, ko dobimo potrebnega denara. — Cerkvenga zemljišča je 40 oral, pa še vse divji gozd.

Okoli cerkve so malo počedili spomladi, pa je že spet vse zarašeno. Na pokopališču, ki je zagrajeno z rantami, pa vendar mično, je zdaj 8 merličev pokopanih in med temi le 2 odraslena. — Kar je še prostega sveta okoli cerkvice, bom skušal dati v najem za obdelanje. Tako pride s časom tudi hišica k cerkvi, kjer bom potlej pripraviši ostajal. Zdaj imam od hiše, kjer ostajam, dobro četert ure, pa strašno pot. — To bo pa s časom že vse bolje. Že zdaj se vidi od 4 strani stezice proti cerkvi. — Tako se vse boljša in olepšuje, kamor prisije bliš sv. Križa. — Vexilla Regis prodeunt — Fulget Crucis mysterium.

O. Bernard M.

Slovenska pridiga v Ameriki.

Pri prvi sv. maši v novi cerkvi sv. Antona Pad.
15. rožn. 1874.

Vidil sem sveto mesto, novi Jeruzalem, priti iz nebes od Boga napravljeno kakor nevesta, ki je za svojega ženina okinčana, Raz. 21. 2.

V Kristusu preljudi!

Vsak človek ima na tem svetu veliko britkost in terpljenja. Vendar pa to ne terpi neprenehoma, temuč kakor za dežjem solnce še toliko lepše zasije izza oblakov, tako tudi solnce večne ljubezni nam pošilja poživiljajočih žarkov veselja in radosti med viharje pozemelskega življenja. In kakor posamezni ljudje, tako imajo tudi cele društva, skupšine, soseske, čase britkega terpljenja, pa tudi ure neprecenljivega veselja in tolažbe. In tako je tudi z našo sosesko. Dobro vem, in Vi se bote gotovo tudi še spominjali živo, da smo že mi skupaj prebili dni, o kterih se je moralo reči, da nam niso dopadli. In prej, kó jest Vas še nisem poznal, ste gotovo imeli hude boje, morebiti še hujše kot ti, ki smo jih skupaj bojevali. A, zdaj je to prestano. S svojimi grehi in razvadami smo veliko kazni zaslužili; če smo jih pa vendar voljno, vdano prenašali ter svoje terpljenje Bogu darovali, ki je še več za nas terpel, potlej blagor, sej se bojo enkrat lesketali kot dragi kamni v kroni večnega veselja. — Toraj to zdaj pozabimo. To-liko bolj, ker je danes za nas dan veselja — veselja, ki takega še nismo vžili na svetu. Danes je dan, ki ga je Bog naredil, da se po dolgi britkosti spet enkrat priserčno veselimo in radujemo v njem.

Sv. Antona — patrona naše soseske, danes praznujemo — močnega patrona, ki danes stoji pred tronom ne pozemelskega kralja, temuč pred tronom milosti, pred tronom Kralja vsih kraljev, pred tronom Gospoda nebes in zemlje. Tam gori danes stoji pred tronom Božjim ter prosi za nas, svoje izročence, prosi za nas, svoje varovance, ki so mu iz dobrotljivosti in zaupanja napravili cerkvico v njegovo čast. O kako ljubeznjivostjo in milostjo gleda zdaj-le doli na nas, ki smo se danes prvič tukaj zbrali praznovat slovesno njegov praznik. O le radujmo se danes. Dokler imamo tacega pomočnika in zastopnika v nebesih, se nam ni bati, nismo zapušeni. Zaupajmo vanj; počastimo ga iz serca, zročimo se mu danes v njegovo varstvo, gotovo bo nas z veseljem sprejel, nas vodil po pravi poti, ter enkrat nas tudi gotovo pripeljal tje gori, kjer se sam že raduje v rajskem veselju. —

Pa še drugo veselje nam danes serca ogreva. O kaj ne da, danes se spominjate živo nazaj na srečne leta, ki so minule. Ko ste v zali domači cerkvi, kjer ste bili oprani v svetem kerstu, prvič šli k sv. maši z materjo, ki so že davno se preselili v boljši domovino; ko ste prvič prejeli zakramente sv. pokore in posebno prvo sv. obhajilo; ko ste s svojimi tovarši hiteli v cerkev o nedeljah in praznikih, ko se vam je serce topilo v Božji hiši, pri Božjih skrivnostih, med lepim petjem, in v združeni molitvi. O drage leta, srečne leta, ali vas več ne bo nazaj? Ne prijetli, ne bo jih več. — Šle so v večnost. Tistikrat jih niste cenili — pa kaj, sej smo bili vsi taki; nismo pomislili, da na svetu vse, posebno srečni dnevi tako hitro minejo; nismo se dosti zmenili zanje — morebiti smo še zanikerno hodili v cerkev in tako še Boga in svoje duhovne pastirje žalili. — O če bi tiste leta še enkrat prišle nazaj — o to bi drugač jih obračali. Pa kaj, namesto srečnih so prišle druge leta. Poiskali smo si novo domovino. Ne vem, kaj smo si

obetali, to pa vem, kaj smo našli. Namesto lepih — o prelepih pokrajin slovenskih smo tu našli pušavo in germovje; namesto predragih sorodnikov — staršev morebiti, bratov, sester, namesto dragih prijateljev in znancev našli smo tukaj tujcev, s katerimi se še zgovoriti nismo mogli; namesto duhovnov, ki so goreli za naše duše, našli smo tukaj divjakov, ki še ne poznajo pravega Boga; namesto krasnih cerkv našli smo tukaj močvirje — z eno besedo, namesto toliko dragega, ki smo tam zapustili, smo tukaj našli pustoto in zapuštenost.

Le nekaj nam je ostalo — nekaj, na kar tam nismo dosti mislili, kar je pa tukaj naša edina tolažba: naša sv. katoliška vera; le en prijatelj nam je ostal, ki nas tudi tukaj ne zapusti: naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus. Tam se nismo zanj dosti zmenili — tukaj smo ga bolj spoznali; tam se nismo dosti zmenili za sv. mašo, o kako smo tukaj že hrepeneli, da bi vendar mogli biti spet enkrat pri sv. maši; kako smo se tam neradi približali k spovednici, tukaj pa, kako smo bili veseli, da smo čez več lèt spet enkrat mogli priti k spovedi. Tam se nismo dosti zmenil za duhovne, kako smo že tukaj zdihovali po njih, kako še le bi bili hrepeneli po njih, ko bi bili, kot nekteri naših bratov, imeli med tem časom umreti. Nismo se tam dosti zmenili za domače cerkve, čeravno so bile tako veličastne hiše Božje; kako smo pa tukaj hiteli tudi v naj slabši koč, če se je reklo, danes je tu pa tam sv. maša. Kako smo hrepeneli, da bi vendar enkrat mogli imeti svojo cerkev, če bi bila še tako slaba. Dolgo smo morali čakati, mēdlo se je od vseh strani, tako dolgo, da se je že reklo, ne bomo tega doživeli, da bi mogli hoditi k sv. maši v svojo cerkev: — a raduj se danes, keršanska duša! Božje usmiljenje je neizmerno, ljubezen Njegova brezkončna: „Vidim sveto mesto, novi Jeruzalem priti doli z nebes od Boga, napravljeno kakor nevesta, ki je okinčana za svojega ženina“. — In to sveto mesto, ta novi Jeruzalem je tale naša cerkva!

Naša pravim, preljubi, naša cerkva! — Raduj se toraj, verno serce! cerkva, ki ji pravimo naša, že stoji; raduj se, cerkva, ki je naša, je že okinčana, prvič danes, na god našega patrona; pripravljena je, sprejeti svojega ženina iz nebes; in raduj se, njen nebeški ženin je že blizu — še to uro pride — Kristus Jezus — na oltar — v novo cerkev — prvič v naši cerkvi — prvič na tem mestu! — O raduj se, hvali priserčno Gospoda, da te je sem pripeljal. Če bi bili vsi doma ostali, bi li bili kdaj današnji dan doživeli? Ne! Nikdar bi ne bili v stanu toliko storiti za Božjo slavo, kot smo storili tu, ki smo mu postavili oltar in cerkvico na mesto, kjer do zdaj še morebiti nobeden ni mislil na Boga! Tu, kjer je do zdaj gospodovala divjačnost, se bo danes gotovo prvič darovala tista naj svetjši daritev, s katero smo bili vsi odrešeni. Tu, kjer se do zdaj ni slišalo družega kot k večjemu nezavedno petje brezpametnih živalic, vzdignje se danes vbrano petje neznane radosti in veselja, petje hvaležnih in ljubečih serc — pred tron nebeški! — A ne le danes — ne — leta in leta, morebiti na stoletja se bo tukaj ponavljala od zdaj za naprej nekervava daritev Kristusova, bo donelo tukaj milo petje v Njegovo slavo, bojo kipele tukaj molitve objokanih Evinih otrok pred tron Božje milosti, bojo kopernele tukaj ljubeče serca po unem Jeruzalemu, ki ga je Gospod tam gori pripravil. O koliko časti bo zaupljivo naš preljubi Jezus prejel s tega-le mestica, kterega bo s svojo lastno pričujočnostjo posvetil! O Jezus, kako se ti zahvaljujem za ta-le dan. O gotovo ne le jest sam, o Jezus — vse te-le ovčice, ki si jih meni izročil, Te danes s posebnim veseljem hvalijo in časté — in Te bojo častile — do zadnjega diha! O res, kaj ne preljubi, da ne bote nikdar pozabili, kako ste

bili zapušeni, pa kako da se je Vas Kristus Jezus danes usmilil — in o blagor Vam, na tem mestu bote od danes zanaprej zajemali mir in tolažbo, ki jo Vam svet ne more dati.

(Konec nasl.)

Razgled po svetu.

Laško. Mantovski škof je bil 19. kim. na 6 dni gnan v ječo, ker je boje laškega, to je, sardinskega kralja razžalil. Bodi si, da bi bil res kralja razžalil, se sme prašati: na koliko časa pa pojde kralj v ječo, ki ni le toliko škofov, temuč ker je samega namestnika Kristusovega tolikrat in tako hudo razžalil in ga žali še zmeraj z nadaljevanim oplenjenjem, s tolikimi zopercerkvenimi postavami, s tolikim pohujšanjem, ki se valed tega godi? O strašno prašanje, kadar bode kralj „poštenoviču“ poslednja ura udarila, in bode stopil pred večnega Kralja! — Da se pa laška človekoljubnost še bolj posveti, naj vedó čitatelji, da mantovski škof Peter Rota je sedemdesetletin starček, izmed naj bolj učenih, naj bolj gorečih in narhuje terpinčenih laških škofov. Bivši na prvo škof v Gvastali od 23. sušca 1855 je mógel preganjanje terpeti v Modeni. Kjer v njegovi škofiji ni bilo pastirja, so se dervili skupaj krivoverci prežat na čedo; monag. Rota pa je vedil tudi iz svojega pregnanstva s peresom po volkovih mahati in osramotovati njih prederznost.

L. 1866 je bil prisiljen bivati v sužnjosti v Torinu, — tako se je bala tega škofa tista čudna „Italija“! L. 1871 so ga sv. Oče izvolili škofa v Mantovo, toda liberaluhi so mu nagajali in hujskali zoper njega, kar so le mogli in hujskajo zoper njega še zmeraj.

V aprilu 1864 so kardinali, škofje, mašniki in mnihi imeli pravd — veste koliko? Šest in petdeset! Milgsp. Rota ni prvi, ki je šel v ječo. Šli so pred njim: nadškof Franson, zapert v Torinu; milgsp. Marongin, zapert v Cagliariu, nadškof Sassari; škofje v Saluzi, v Akvi in Mondovi, in vsi škofje subalpinski so bili 28. grud. 1852 klicani v zbornico poslancev. Zaperti so bili mnogi drugi zato, ker niso hotli za grehe laških mavtarjev „Boga hvaliti“ (peti Te-Deum-a). Veliko škofov in general-vikarjev je bilo zapertih zato, ker niso dopustili izobčenim malopridnežem ss. zakramentov deliti. Zopet veliko škofov je bilo zapertih iz družih cerkvenih vzrokov, da je n. pr. kateri razglasil prepovedano papeževo pečatnico, rekel nunam, naj politiške prislege ne opravijo, ali če ni kateri govoril o vladi s primérnim spoštovanjem, če je posvaril odpadnike k „passaglianarjem“. Laški framasoni so čisto tako delali s škofi, kakor hočejo naši „svobodnjaški časniki“, da naj se dela z njimi na Pruskem in povsod, namreč tako-le: „Zapové in prepové naj se to, v kar Cerkev po svoji vesti in veri ne smé privoliti, potem pa v ječo s škofi in duhovni, ker nočejo biti odpadniki in izdajavci Boga in sv. vere!“ Ta princip ima „laži-liberalni“ list vsaki, bodi si slovensk, nemšk, madžarsk, lašk, ali pa „latovsk“, kar so sicer vsi enaki kruhovci, ki imajo svoj značaj in svojo vero v želodcu in v svoji napihnjeni glavi. To je „svoboda“ teh ljudi, ki imajo ravno tako malo poštenja kakor sramožljivosti. —

V Rimu je 17. sept. nanagloma umerl general Jož. Sirtori in je bil pokopan brez duhovske pomoči. Bil je namreč nesrečen odpadnik, sacerdos. „Osservatore Catt.“ milanski pravi, da otožna in prevzetna — njegova dušna lastnija, lažnjiva filozofija, ktere se je bil navzél v Parizu, in mračne skrivnosti „sekt“, kterih tovarš je

bil, to je bilo vzrok njegovega nesrečnega odpada. Kako razdjan je bil po svojem odpadu sam med seboj, kaže tudi to, da po bitvi pri Kustoci, kjer ni imel nič sreče, se je na svojo lastno prošnjo vernil v osebno življenje, pa ne mara, da ravno napuh mu ni dopustil ponižati se in preklicati svojih zmót, k čemur mu je ob koncu časa zmanjkalo, ker je bil nanagloma pred sodbo poklican.

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. *Drobtinice s popotvanja prečast. o. Salezija Volčiča.* (Dalje.) Terezin (Theresienstadt) 12. in 13. majnika. To mesto se mora po svoji obširnosti res veliko imenovati, ima v znotranjem prav velike terge, pa brez tlaka, sem ter tje po prostorčikih so luže, blata in prahú dokaj, le po boljših ulicah je nekak iz opék narejen tlak za hojo zraven hiš. Po terjih kuhajo in pripravljajo se vsaktere jedi. Večina prebivalcev je katoliških, in vidil sem, da tukaj se cerkev bolj pridno obiskuje kot v Slavoniji. Pravo mesto ima sedanjo dōbo 60,000 prebivalcev; ako se privzamejo pa bližnje ne-kake vasice, ki se tudi k mestu štejejo, je število prebivalcev 90,000. Vsi ti ljudje se živé od silo rodovitne in čisto ravne zemlje. Od Pragovskega dvora, kjer se stopi na Petovsko ravnino, naprej so le redkokrat viditi homci s tersjem, kakor pri Pečuhu, Vilani; proti Oseku in na okrog ter dalje proti Terezinu, Segedinu, Čabi in Aradu je zgolj planjava in veči del rodovitna — vselej prav srečna dežela, obilno kruha, veliko vino za lastno in druge dežele, ako Bog s svojim sv. blagoslovom dodeli polju ték.

Vabilo.

Podpisani obertniki vabijo vse ljubljanske in ljubljanske okolice obertnike (rokodelske mojstre) v nedeljo 4. oktobra dopoldan ob 10 v magistratno dvorano na dogovor zaradi vstanovljenja „rokodelske družbe“, ktera naj ima namen: medsebojno podpirati svoje ude v obertnijskih zadevah, kakor tudi njih in rodovine o času bolezní in onemoglosti. Ker je potreba takošne družbe očitna, naj noben obertnik ne zamudi se tega shoda vdeležiti, kajti le v edinosti je moč in tukaj gre za korist vsacega posameznega. Pridite toraj vsi!

V Ljubljani 30. septembra 1874.

Janez Novak, Jernej Tavčar, Martin Petrin, Janez Luzner, Jakob Huber, Janez Dogan, France Drašler, Jožef Regali, And. Plečnik, Janez Slapničar.

Na Tersteniku v Kranjski dekaniji bodo mil. knez in škof 11. oktobra, to je, 20. nedeljo po Bink., posvetili novo cerkev sv. Martina in bodo tudi delili zakrament sv. birmе. Čast. gosp. duhovni pastir ondotni k tej posebni slovesnosti priljudno vabijo cerkvene dobrotnike, prijatle in sosede.

V Železnikih bodo mil. škof 18. oktobra, to je, žegnanako nedeljo, ondotno novo cerkev posvetili. Častiti gosp. fajmošter k tej veseli slovesnosti priljudno vabijo vse rojake železniške fare, prijatle in dobrotnike ter vse častivce sv. Antona pušavnika. Naslednji dan bodo mil. knez in škof delili zakrament sv. birmе.

Čast. gosp. zlatomašniku Jan. Burgerju, fajm. na Berdu, so sv. Oče Pij IX dali privoljenje, da zamore o svoji zlati maši (roženkransko nedeljo) podeliti papežev blagoslov s popolnoma odpustki za tiste, ki bodo prejeli ss. zakramente itd.

Za Radoliški okraj bude 10. t. m. volitev novega poslanca za deželni zbor na mesto odstopivšega g. L. Pintarja. Domoljubi priporočajo za to častno opravilo gosp. Luka Robiča, dosluženega viši-finančnega nadzornika.

O potrebi keršanskega nauka pri šoleki mladini je slavní laški pesnik knez Rossi izročil „Uniti“ ta-le disticha:

Si pueris tradens studiorum elementa magister
Non doceat rerum principium esse Deum,
Vanum opus is facit, innixum fundamine nullo,
Tentat stultorum condere more domum.

To se pravi: Ako učenik, ki mladini razlaga začetke vednosti, ne uči, da začetnik vsih reči je Bog; on prazno slamo mlati, dela kakor bedak, ki hoče hišo zidati brez podlage.

V oziru na civilni zakon so nemški škofje to le zapovedali: Osebe, ki so pred posvetnim vradnikom naznanile, da hočejo v zakon stopiti, se ne smejo še za zakonske (za moža in ženo) ceniti, ampak le za take, ki so v zaroki (ki so si obljubili vzeti se). Morajo se tudi le tako obnašati, kakor gre takim po dosedanjih cerkvenih postavah, pa nemudoma hiteti se pri svojem fajmoštru poročiti. Kteri bi ostali le pri civilnem zakonu, so od ss. zakramentov izločeni, dokler niso cerkveno poročeni. Zato se morata tudi ženin in nevesta, preden gresta k posvetnemu vradniku, pri svojem pravem fajmoštru zagotoviti, da njunemu odmenjenemu zakonu ne nasprotuje kak zaderžek. Duhovni pastirji naj kakor prej imajo zapisnik vsih kerstov, porok in pokopov.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Umerl je č. g. Fr. Stermole, lok. v Kokri, ki je ravno dobil privoljenje za pokojnino. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za Dolence s točo poškodovane: Županija P. v. P. pa gosp. Ž. 1 gl. 20 kr. — Iz Polhograške duhovnije 10 gl. — Iz Zalega Loga 2 gl. 50 kr. — Iz Mengša 12 gl. 50 kr. — Iz Kamnika po preč. g. dekanu 19 gl. 50 kr.; z Rove 2 gl. 30 kr.; s Tujnic 4 gl. 20 kr.; iz spod. Tuhina 4 gold.; iz Zlatega polja 2 gold. 62 kr. — Iz Šmartna pri Kranji T. J. 6 gl.

Za verhiške pogorelce: Iz Zalega Loga 2 gld. 50 kr. — G. J. K. 1 gl. — Iz Doba po gosp. fajmoštru Albrehtu 6 gl. — Iz Mengša 12 gl. 50 kr. — Iz Kamnika po pr. g. dekanu: 15 gl. 50 kr.; iz Tujnic 2 gl.; iz spod. Tuhina 4 gl.

Popravek. V zadnji Dan. naj se bere: Gosp. J. Rozman 10 gl. (ne 5).

Za sv. Očeta: Matija Šmid 1 gl. — Dve osebi 1 gl. sr. in 1 st. dvajset. s prošnjo sv. blagoslova sebi in svojim za srečno zadnjo uro.

V knezo škofijsko pisarnico smo oddali te-le darove prejete po preč. gosp. dekanu Kamniškem: Z Rove za Štajersko 1 gld.; za Retz in okolico 1 gld.; z Zlatega polja: za Retz 1 gl. 53 kr., za Štajersko 1 gl. 57 kr.